

Nro. 19.

A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Indult Bétsből, Kedden Mártzius 6. ik napján
1804. ik esztendőben.*

B é t s.

Stiriának felső részében, nevezetesen E i s e n e r z-
b e n, a' múlt Februáriusnak 21. ik napját köve-
tett éjjel, néhány minutummal tiz óra előtt egy
olly erős zuhanással való föld rengés történt, mint
a' mineműt a' házak héjazatjaikról le rohanó nagy
hó szokott okozni. Ez a' föld rengése, a' mint
önnan jelentik, nem tántorgó, hanem rázó vólt,
egy sekundaig tartott, és némely házakban az aj-
tóknak, ablakoknak, és az almariomokban lévő
eseményeknek tsörgésekről vétetődött eszre, és egyik
házban nagyobb, a' másokban kevesebb mértékben
tapasztaltatott. — Egyébb aránt azon egész este,
és a' következő éjjel, sőt más nap is, a' föld meg

rendülését követett szélzugáson kívül, a' levegő igen tsendes volt. — Az ott való bányákban is semmi szakadást nem okozott.

Frantzia Respublika.

A' Párisi officialis újság levélnek, az úgynevezett Monitörnek, 18-ik Februáriusi darabjában hosszasan elő adatik az a' Jelentés, mellyet a' törvényes dolgokra ügyelő minifter avagy fő itilő biró, Februariusnak 17-ikén, az első Conzulnak tett. Valamit az előtt való napon Generál Murat a' Párisi katona őrizethez intézett hirdetményében említett, ebben mind elő fordul, meg erőffitetik, és környülállásosan elő adatik, melly mivel ezen igen fontos történetnek világosítására szolgál, szükségesnek itiltem azt, a' Magy. Kurirnak Erd. Olvasóival egész mivóltában közleni.

„Polgár első Conzul! (igy kezdi a' törvényes dolgokra ügyelő minifter a' maga beszédjét). Ujabb öszve esküvést fontak szöttek Angliában, még pedig azon békeffég közepén, mellynek szentül leendő meg tartására magát esküvéssel kötelezte, és a' midőn az Ammiensi békefféget meg rontotta, koránt sem a' maga erejében, hanem inkább gonosz fortélyainak szerentséssen leendő kimenetelében helyheztette reménységét. — De akkor sem szunnyadozott a' Fr. Kormányfészék — A' Policiának szemei nyomon követték az ellenségnek titkos Agenseit, és azoknak lépéseiket, a' kiket az Angliaránnyal, és mesterkedésével meg rontott jól számba vette. — Végtére, el végeztettetnek lenni látatott a' hálló, és úgy gondolkoznak most Londonban, hogy a' mi lábaink alatt ásatott mina eddig fel lobbant. Leg alább igen bal hireket terjesztettek ott ki mi róllunk, 's igen vétkes re-

ménységgel ketsegtették magokat ellenségeink.“

„De azon öszve esküvésnek mesterei egyfzerebe elfogattattak, szaporodnak a' próbák, mellyek olly fontosak, 's olly világosak, hogy azokat lehetetlen leszen meg tzáfolni. — **G e o r g e s** (a' Vendei Suánoknak vólt fő vevérjek) és az ő gyilkos társai Anglia zsóldjába vétettek, az ő titkos Agenseik a' Vendei Ofztályt, Morbihánt, 's Francia Országnek északi részeit bé járták; de hijába tsábitották azt a' köz népet, mellyet a' Fr. Kormányfzék a' maga josága és törvényei által egészen magához vont. — **P i c h e g r ü**, a' kinek állortzája a' Respublika 5 ik esztendejében, Fructidor-nak 18-ikán (Augusztus 1-ső napján) le húzatott, a' kinek gonosz igyekezete azon levelezés által, mellyet Generál **M o r e a u** a' Directoriumhoz küldött, fel fedeztetett — ez a' **P i c h e g r u** Angliában is magával viselte maga hazája ellen való gyűlölségét. — A' Respublika 8-ik esztendejében, **V i l l o t t a l** együtt az ellenséges ármádiát követte, olly végből, hogy a' déli Ofztályokban támadt haramjakkal magát öszve tsatolhassa — a' 9-dik esztendőben a' **B e y r e u t h i** Commissióval is öszve esküdt, és ő vólt az egyedül, a' kiben az Ammiensi békelségtől fogva minden reménységét helyheztetete vala az ellenség. — Az istentelen Britannia **G e o r g e s t** **P i c h e g r ü** mellé adta, amahoz **P i c h e g r ü t**, a' kit a' Frantziák betsültek, és sok ideig nem akarták el hinni, hogy ő árulója lett volna hazájának. —

„A' múlt esztendőben, **P i c h e g r ü** és **M o r e a u** öszve békeltek, ámbár hóltig való gyűlölségnek kellett volna e' kettő közt lenni. — Calaisben Agenseik között a' policia egyet fogott **J a b b a n**

a' pillanatban, mellyben az másod izben Angliába vissza menni akart volna. Ez az ember még most is minden vele vólt fontos irásokkal együtt a' Policia kezében van. Ennek az Agensnek elfogattatásával Generál Moreau meg dobant, és minden úton módon azon vólt, hogy a' Kormány-széknek gondolatját ki tanulhassa; de mivel minden halgatásban vólt, ő is halgatott, falusi jószágába ment, sok kintsével, 's a' Respublika jótéteményeivel meg tetézve tsendességben élt, és azon történetet, a' melly őtet figyelmetességre ébreszthette volna, a' Kormány-szék előtt el titkolta, még akkor is, midön Pichegrüt a' N. Britanniai ministerium maga gyüllesébe hivatta, és ő a' Fr. Respublika ellenségeivel világossan öszve szövetkezett volna. — Azonközben, mind jobban jobban közelített az az idő, mellyben az öszve esküttek az ő gonosz tsélyokat valóságosítani akarták. Ex-Generál Lajlais, Pichegrünek titkos és meg hitt barátja Párisból a' Moreau planumával Londonba Pichegrühöz ment, és ennek feleletével, 's intezetjével Moreauhoz Párisba vissza jött. — A' Georges haramja czimborás társai is mindent el intéztek Párisban, a' mit köz feltételeknek eszközésére szükségesnek lenni itiltek. — Dieppe és Treport közt (Normandiában) nézték azt a' helyet ki, a' hol az Angliai haramják az Angliai hadakozo hajókról ki szállitattak; a' hol azoknak elfogadasokrapénzel megvesztegettetett embereket találtak, és ollyakat is, a' kik őket éjjelenként, egyik helységről a' másikig Párisig vezették. — Párisban azokban a' házakban, melyeket előre bérbe fogadtak, magoknak jó menedék helyet találtak, azokban vóltak az ő meg hitt

örizők is. Leg elsőben is Georges szállott ki hét haramja társaival együtt; másodszor Coster-Saint-Victor, a' ki a' 3 ik Nivosei (23-dik Decemberi) gonosz complotban részes lévén, halálra íiltetett vala, és 10 haramja társai. Ezen folyó hólnapnak első napjaiban a' harmadik versbélieliek is ki szállottak, úgymint, Pichegrü, Lajollais, Armand-Gaillard, Raould ötse, Jean Mari Georgesnek legmeg hittebb embere, és több hozzájok hasonló haramják. — A' negyedik versbélieliek is váratnak, a' ki szállító Anglus hajokat látni is lehet, de mellyek az ellenkező szelek miatt partjainkhoz nem közelithetnek. “

„Georges és Pichegrü Párisba jövéen mindketten egy szálláson vóltak, Gen. Moreauval beszéllettek, és az a' hely, nap, sőt óra is tudva vannak, a' mellyern, és a' hol a' leg első conferentiát tartották; másodszor is öszve akartak gyűlleni, de abból semmi sem lett; a' harmadik 's negyedik gyüllést a' Moreau Generál házánál tartották. — Georgesnek és Pichegrünek Párisban való múlatásokat, Generál Moreauval való conferentiájokat, sok és meg tzáfolhatatlan próbakkal lehet meg bizonyítani. — Georgesnek és Pichegrünek nyomait, egyik házból a' másikba követte a' policia. Azok a' kik ki szállásokban őket segítették, a' kik egyik helységtől a' másikig őket a' letét ejtzakákon vezették — azok, a' kik Párisban nékiek menedék helyet adtak — az ő meg hitt embereik, az ő czimborás társaik, Lajollais az ő fő közbenjárójok, 's velek együtt Moreau Generál meg fogattattak. — Pichegrünek bútorjai, 's levelei el foglaltattak, és a' leg nagyobb izorgalmatossággal nyomozzák ötöt

és Georget a' köz tsendeffégre 's bátorságra ügyelő katonák."

„Mindezekből azt lehetett ki tanulni, hogy Anglia a' Fr. Kormányzékét fel fordítani, egészen zürzavarba ejteni, 's ezen zürzavar által Fr. Országot el vesztetni, és századokig tartó hazafiák közt való háborúba taszítani igyekezett. De egy olly Kormányzékét, mellynek 30 millió polgár védelmező istapja van, és a' mellyet egy igen erős, vitéz, 's hiv armadia őriz, nem Anglia, de annál nagyobb erő sem fordithatna fel. — Anglia sem más képen, hanem az első Conzul orozva való megölése által igyekezik azon végét elérni. — Egyébaránt nem szükség a' polgároknak nyughatatlankodni, ezeknek a' haramjáknak nagy része márel fogatott, a' többi el futott, hanem ezek is nyomoztatnak a' policiatól. Semmi rendbéli polgárok, semmi tiszttviselők nem részesültek ezen öszve esküvésben. Bővebben e' dolgot le rajzolni nem szükség, minden irásokat magalátott Kigyelmed, 's adjon parantsolatot, hogy mindenek a' főben jaró dolgokra ügyelő Hivatal gondviselése alá vettefennek. — Költ Párisban Pluviose 27-ikén, a' 12-ik elztendőben (Febr. 17-ikén 1804 ben) — Regnier, Justice Minister, Maret Status Titoknok."

Regnier fő birónak, avagy törvényes dolgokra ügyelő miniszernek ezen első Conzulnál tett jelentése, három Státus Consiliárius által, még azon napon közöltetett a' Törvényhozó Tanáttsal, és a' Tribunatussal. — Evvel az utólsóbbal Státus Tanáttsos Treilhard közlötte azt. Generál Moreaunak testvér öttse Moreau Tribunus, a' Jelentésnek fel olvasása után fel álván így szólott:

„A' leg elevenebb fájdalommal tapasztalom, hogy egy olly férfiát, a' ki sok és hasznos szolgálatoakat tett a' Respublikának, de a' ki most meg fogattatván magát nem mentheti, egy idő-től fogva mindenképen betsteleníteni igyekeznek. Az egész nemzet előtt azt mondom, hogy az én bátyám ártatlan, és semmi részt nem vett azon gonofzságban, a' mellyel őtet vádolják. Engedőd-jék maga mentségére néki eszköz, és ő magát meg igazítja. — Az ő nevében, a' magam nevében, és az ő mellységes szomorúságba, 's könnyhullatások árjába merült familiájának nevében kívánom én ezt. Közönségesen és világosan kell az ő ügyét meg vizsgálni. — Azt kívánom, hogy ő a' közönséges itilőszék eleibe idéztesse, könnyű le-szen néki az előtt a' maga ártatlanságát meg mu-tatni. — Ismét és ismét is azt mondom, hogy mind az, a' mivel őtet vádolják, átkozott ká-romlás “ — Ezen szavai után Tribunus Moreau a' gyüllésből ki ment.

Status Consiliarius Treillard ekkor így szólott: „Polgár Tribunusok! Ez az Orator, a' ki most közzületek ki ment, azon szoros eggyes-ségéből folyó köteleffégének, mellyel ő Generál Moreauval öfzve van köttetve, eleget tett. Hogyha engemet ennek meg gondolása, és a' vá-doltatott személy eránt való tizfteletem nem tar-tóztatnának, azt mondanám, hogy ezen Orator (t. i. Tribunus Moreau) nagy meg indulással nyi-latkoztatta ki a' maga testvére eránt való buzgó-ságát. Hogyha az ő nagy érzékenysége, a' törvé-nyes dolgokra ügyelő minifter Jelentésének tsendes-sen való halgatására néki időt engedett volna, ta-pasztalhatta volna ő azt, hogy az igazság regulája

Szerént ment az végbe. A' törvénynek tellyesítésében mindenkor sokkal vigyázóbb volt a' Kórmányszék, hogy sem az igazság útjától el távozni akart volna. A' törvényes dolgokra ügyelő Hivatal is a' kezében lévő levelek szerént ment, mellyek mind a' Megtartó Tanáttal, mind a' Status Tanáttal közöltettek. Utollyára azt mondom, hogy Generál Moreaunak, familiájának, atyafiáinak, és barátinak tellyes hatalom fog az ő mentségére adódni. Senki sints, a' ki igen ne kívánná azt, hogy ő ártatlannak találtaffék."

A' 19 ik Februáriusi Párisi tudósítások szerént, a' Törvényhozó Tanáts, és a' Tribunatus deputatusokat küldvén az első Conzulhoz, azon való örömeiket, hogy az ő betses életének vetett törtől, ötet az Isteni kegyelmes gondviseles meg mentette, hathatóképen ki jelentették. A' törvénytevő Tanátsnak előülője igen szép oratiót mondott előtte, de sokkal szebbet, és gyökeresebbet a' Tribunatus Előülője, mellyet a' Magyar Publicummal való közlésre erdemesnek lenni tartunk.

P o l g á r e l s ő C o n z u l ! A' midőn egyedül az igazságos hadakozásnak veszedelmeitől félténénk Tégedet, az Angliai hitetlen kórmányszék újabb öszve esküvést szőtt font ellened. Melly igen meg alacsonyítú vallás tétele az annak, hogy ő Fr. Ország helyre állítóját világossan és fegyverével meg nem győzheti. — Melly világos tanúbizonysága az annak, hogy a' Fr. Respublikának böldegésége, és Európának tsendesége a' Te életednek megtartásával szorososan öszve légyenek köttetve. A' Tribunatus, mellyet számtalan okok és jó szivűség tsatolt a' Te személyedhez, azt kívánnya általunk ki nyilatkoztatni, hogy minden polgár irtód.

zik azon veszedelemnek meg gondolására, mellyet a' Te betses személyed ellen készítettek ellenségeink. — A' Te életednek megmaradásától sok millio ember életének fenn tartása függ; egyedül az mentheti meg Francia Országot a' hazafiák közt való háborúnak szerentsétlen tsillagától, és az új revolutiónak nyomorúságaitól. A' mi másoktól való nem függésünket, a' mi ditsőtségünket, és a' mi tsendességünket akarták, a' Te életednek elvétele által el temetni. — Nem annyira Tégedet, mint inkább a' Frantzia nemzetet tették tzielül. Te sok századokra terjedő ditsőfféget szerzettél magadnak, mi pedig allig koftholhattuk meg négy ezteendő alatt a' tsendességet. — Vajha azokat a' veszedelmeket, mellyek által minden szivek felháborittatnak, az erős és igazságot szerető Kormányfiek a' törvényektől annak adatott eszközök által el hárihatná, és állandó bátorságba helyheztehetné annak életét, a' ki a' nemzetnek az idegeneknél betsületet, belől békefféget szerzett, és a' kinek az ő létele, emlékezete, és feltételei mindenkor kedvesek, tekintetre méltók, és szentek fognak előttünk lenni.“

A' törvényhozó Tanáts és Tribunatus deputatuffainak illy formán felelt al első Conzul: „Az időnek azon első pillantatjától fogva, mellyben én ezen leg főbb hivatalra emeltetsem, számos öszve esküvések készítettek az én életem ellen. A' miólta a' fegyverben neveltetem, soha semmit sem ügyeltem azon veszedelmekre, a' mellyek bennem félelmet gerjeszthettek volna. De lehetetlen magamat a' szomorúságtól meg tartóztatni, ha meg fontolom, melly gyászos állapotba helyheztegetett volna ez a' nagy nemzet, ha ez az utólsó

öszve esküvés el fülhetett volna, mivel nem más, hanem kiváltképen a' Frantzia nemzet ditsősége, szabadsága, és élete vólt annak tárgya. Èn regula le mondottam a' magános életnek gyönyörüségeiről, minden szempillantásaimat, sőt egész életemet azon kötelességeknak tellyesítésekre fordítottam, mellyeket az isteni végezés, és a' Frantzia nemzet reám biztanak. — Vigyázni fognak az egek Fr. Országra, és el fordítják a' gonoszoknak gonosz szándékjaikat. — Legyenek tsendességben a' lakosok, az én életem mind addig fog tartani, míg arra a' nemzetnek szüksége leszen. De szükség azt a' Franczia népnek tudni, hogy erántam való bizodalma, és szeretete nélkül az én életem vigasztalás nélkül való lenne, és semmi jó véget nem érhetne."

Ezen nevezetes öszve esküvésnek kinyilatkoztatásáról következő magános tudósitást olvasunk Straßburgból: „Még a' múlt Januarius kezdetében fontos tudósitást vett a' Párisi Policia Director a' Royalistaknak és a' hazájokba vissza jött Emigransoknak öszve esküvésekről, mellynek az első Conzul meg ölettetése, a' jelenvaló Kormányzéknek fel fordítása, és lerontása vólt leg főbb tárgya. Az időnek azon tikkelyétől fogva sok személyek meg fogattattak, a' kik között némelyek az egész öszve esküvésnek kezdetét, folyamatját, körülállásait, és azokat, a' kik abban részt vettek, ki nyilatkoztatták. Ezen öszve esküvésnek tagjai Georges, Dutheil, Pichegrü, titkos Agenseket küldöttek Párisba, a' kik a' hazájokba vissza bortsátott emigransok között számos követőket szerzettek magoknak. Kevés idővel azután sok zsóldbavétetett Suánsok jelentenek meg Georges és

Pichegrü vezérekkel. Ennek az utolsóbnak leg hitebb embere vólt Fr. Ex-Generál Lajollais. Ennek az ő felesége, Pichegrü kedves ágyasa, kinek Straßburgban vólt a' lakasa, és a' ki ezen a' télen kedves szeretőjéhez maga is Angliába útazott, a' Kórmányszéknek az Alsó Rénsi Osztály Préfektusához, telegrafus segítségével küldött parancsolatjához képell, itten (az az, Straßburgban) néhány nappal ennekelőtte meg fogatott. — Generál Moreau, midőn Februarius 15-ik napján, dél előtt 11 órakor, Párisból a' maga Grosboisi falusi jószágába akart vólna menni, a' Charentoni hídon el fogattatott, és egyenesen a' Tempeli fog házba vitetett. Azután minden jószágra és írásai el petsételtettek. — Generál Moncey a' nemzeti Gárdisták fő Commendansa elközlötte el fogattatását. — Desonville, a' ki a' revolutió ideje alatt magát esméreteffé tette, azon szempillantásban, mellyben őtet el fogni akarták, magába kést ütött. — Pichegrü kotsis öltözetben Caillotban bukdokol. Ugy mondják, hogy már mind ő, mind Georges el fogattattak, és a' Tempeli fogházba tsukattak vólna. — Sok fegyverés olly forma köntösök találtattak az el fogatott öfzve eskütteknél, a' minemüt az első Conzul kisirő trabantjai viselnek. Ezeket a' végre készítették ök, hogy az azokba öltözött öfzve esküttek, vagy Malmaisonban, vagy a' vadászaton, vagy valahol az utban annál könnyebben el foghassák, és vagy idegen földre vihessék, vagy ha a' nem lehetne, magok meg ölhessék az első Conzult s. a. t.

Spanyol Ország.

Barcellonából, Jan. 25-ik napján. A' Spanyol Országai financialis minister, itten olly hir-

detményt ragasztatott a' közönséges épületekre, mellyből azt lehet gondolni, hogy semmi ellenséges szívvvel nem viseltetik ellenünk N. Britannia. Ennek az Aranju ezben, Jan. 17-ikén költ hirdetménynek rövid foglalata ide megyen ki: „A' mi kegyelmessen uralkodó, és békeféléget szerető Fels. Királyunk, úgymond, az egymás ellen hadakozó Hatalmasságokkal olly eggyeflégre lépett, hogy tökéletes neutralitásban maradhasson, az az, sem az egyik, sem a' másik részre hajlani ne kényszerítessen. Meg nem igitte ugyan a' Londoni Kir. udvar világossan; mindazáltal tellyes reménységgel vagyón Ö Catholica Felsége az eránt, hogy valamint az Ammiensi békefélégtől fogva, úgy ezután is baratságos szívvvel fog Anglia eránta viseltetni, melly abból is ki tettik, hogy azokat az Anglus zsákmányozó hajókat, mellyek a' mi kereskedő hajóinkat el rablottak, szoros számadásra vonatta, a' hajóinknak okozott kárt is pótolta, 's szabadon bocsátatta.“

Mallagából Jan. 14-ik napján. Egyik nyomorúság a' másikat követi rajtuk. Azon öklő nyavalya által sziveinken ütött sebhely, melly sok pulztitást tett nem régiben köztünk, még bé sem gyógyult egészen, a' midőn tegnap este, éjfél után egy órakor, és ma hét órakor szörnyű föld rendülést érzettünk, melly miatt négy ház össze dült, sok meg károsítatott, és sok nagy épületek fundamentumaikból ki mozditattak. — A' legnagyobb szerentsétlenség közt e' vólt szerentsénk, (ha szerentsének lehet nevezni), hogy lakosaink között nem sokan vesztették el élteket. De így is igen nagy nyughatatlanág közt élünk, 's újabb és több föld rendüléstől félhetünk; mivel a' felet-

tünk álló levegő igen homályos, zürzavaros, melly miatt számos lakosok honnyaikat el hagyván, a' mezőkre futottak ki, 's ott laknak felvont sátorok alatt.

A' védelmező himlőnek meg betsülhetetlen hasznairól a' Madritti Kormányfő tökéletesen meg lévén győződve, nemcsak Európai Országokban, hanem napkeleti és napnyugoti Indiai coloniáiban is ki terjesztetni kívánja azt. E' végre az oda rendelt Orvosokkal és Seborvosokkal sok oly apró gyermekek küldettek, a' kik, hogy oda friss tehén himlő matériát vinni lehesse, az úton egymás után mind bé fognak óltatódni.

Egy bizonyos Vármegyéből minap hozzám intézett levélben arról tudósítottam, hogy egy oda való Processualis Seborvos, azon N. Megye közönséges Gyűlésébe bé adott Jegyzésében tagadta, hogy ezen áldott eszköznek, a' tehén himlővel való bé óltásnak Anglus hires Orvos Doktor Jenner lett volna első fel találója, és az abból származott ditsőséget nem ennek, hanem egy Orosz Birodalombéli orvosnak tulajdonította. De még eddig egyetlen egy Tudós sem találtatott ezen Seborvoson kívül Európában, a' ki e' dolgot kétségbe hozni méreszlette volna, és ha más valaki lett volna annak feltalálója, sem az Angliai Parlamentum 6000 font sterlingből álló penzióra, sem a' Londoni Előjárók azon város polgári jussára ötlet méltónak lenni nem itilték volna. Továbbá, ha nem Angliában, hanem az Orosz Birodalomban találtatott volna azon eszköz fel, azok a' két Bécsi tudós Orvos Doctorok, úgymint de Carro és de Careno, a' kik a' tehén himlővel való bé óltást az Ausztriai Birodalomban es-

méretessé tettek leg elsőben, nem Angliából, és nem Doct. Jenner től, hanem az Orosz Birodalomból hozattak volna tehát himlő matériát, és az avval bánás módjáról való oktatást. Végrezetre, hogy egyebeket el halgassak, ha az Orosz Birodalomban, és ha Orosz Tudós lett volna azon meg betségelhetetlen eszköznek fel találója, mi szükség lett volna, két esztendővel ennekelötte, Schultze Berlieni Orvos Doctort, az Orosz Császár parantsolatjából, nagy fizetéssel Pétersburgba hivatni, és az oda való Orvosokat a' tehát himlő bé óltásának methodusara ő általa megtanittatni.

E l e g y e s   D o l g o k .

Herczeg Camillo Borghese, a' Fr. első Conzulnak sógora igen fényes udvart tart Rómában. Most töltötte el a' 28 ik esztendőt, és négy esztendeje, hogy uralkodó herczeggé lett a' familiájában. — Valamint Európának napkeleti, napnyugoti, és déli részeiben, úgy Dániában, Svéciában, és az Orosz Birodalomban is igen engedelmes vólt az idén a' tél; Norvégiában ellenben fok esztendőktől fogva nem vólt olly nagy hideg és sok hó, mint e' most folyó esztendőben, úgy annyira, hogy egy helységből a' másikba, se lovon, se szánon, se gyalog menni nem lehetett. — A' Francia Concordatában Fr. nemzetnek engedődött Jubilæum, az az tökéletes bünbocsánát, e' folyó Martius 10-ik napján kezdődik el, és a' jövő Aprilis 8-ikáig fog tartani. Az illyetén Jubilæumot VIII. Bonifacius Pápa rendelte leg elsőben, melly eleinte 100, azután 50, azután 30, végtére minden 25-ik esztendőre vala meg határozva. — Genua városában, a' múlt farsangban senkinek,

és semmi közönséges helyen áll ortzásan megjelenni meg nem engedtetett —

T u d ó s í t á s.

A' közelebb múlt esztendőben, September' 11-dik napján, a' Magyar Kurir mellé ragasztott tudósításomban jelentettem a' két Magyar Hazának, hogy Bétsi Szem. Orvos Beer József Urnak az egészséges és gyenge szemekre való gondviselésről írott munkáját Magyarra fordítottam, és ki adni szándékozom, ha elegendő számú előfizetők találkoznak, 's az előre fizetett pénz hozzám fel küldetik. Az előre fizetésnek idejét a' múlt November 1-ső napjáig, a' pénz fel küldését pedig ujj esztendő 1-ső napjáig határoztam volt meg. Hogy felette nagy számú elő fizetőkrol gondolkozzam, a' tapasztalás nem engedte; de hogy oly kevesen végyenek részt egy ilyen derék könyv Magyar nyelven leendő ki adatásában, egyenesen meg vallom, nem is álmodtam. Ezen váratlan dolognak okát egy néhány hozzám küldött leveleknek foglalattya szerént abban keresem, hogy a' mint írják, az elő fizetők sokszor meg tsalatoztanak, a' midőn hofzfas várakozások után is, némely fokot ígérő tudósításoknak nem tsak semmi sükerét nem latták, hanem még kárát is vallották, sem a' jelentett könyv ki nem adattatván, sem az előre fizetett pénz vizsgálza nem küldettvén nékiek.

Hogy némely tudósítások tökéletességre nem mentenek, annak okát itéletem szerént az előfizetőknek kitsiny számában kelletik keresni; miért nem küldetett légyen pedig vizsgálza a' tökéletességre nem ment könyvekre előfizetett pénz (ha meg történt) nem illik vizsgálnom. Elég nagy kár, hogy a' Ma-

gyar Litteraturá gyarapodásának számtalan akadályai között, egynek tartattathatik ez is.

Az 1802 ben kiadott tudósításom, és a' tén hén himlőről írott munkámnak a' tudósítás után 2 hólnapokkal lett közönséggé tétele, úgy tettik elég bizonyosság arra, hogy nem tartozom azoknak számába, a' kik temérdek dolgokat ígérő, elég lármás, de sükeretlen tudósításaikkal szokták a' Magyar újságok érdeemes Olvasóit fárasztani.

Ellent nem álván a' fenn forgó könyvre előfizetőknek kitsiny száma: bizonyossá télszem a' két Magyar Hazát az iránt, hogy azt ki fogom adni. Tsak arról kívánom még tudósítani az előre fizetni kívánó Urakat, hogy az első árkuft, melyenn az előre fizetőknek neveik és rangjaik egygyen egygyen fel lesznek jegyeztetve, leg utóijára fogom ki nyomtattatni, következésképpen ha három hólnapok alatt hozzám meg érkezik tudósítások, a' jövendő előfizetőknek neveiket is bé iktathatom.

Azt ígértem vólt a' Septembei tudósításomban, hogy ha elegendő előfizetők fogják magokat új elztendeig jelenteni, Jósef napjára a' könyv készen lesz; de a' kik egybe vetik a' nyomtatás és el küldözés költségének nagyságát az előfizetőknek kitsiny számával, a' helyett hogy hibául tulajdonitanák egynéhány hólnapi késedelmemet, bámulni fogják az említett könyv' ki adásáról jelentett el tökéllésemet.

Irtam Bétsben, Mártius 6-ik napján,
Alster Vorstadt, Adlergasse Nro. 157.
im 1-ten Stock.

V á r a d i S á m u e l.